

ת"פ 25471/09/16 - אילנה מרון נגד מדינת ישראל

בית משפט השלום בנתניה

ת"פ 25471-09-16 מדינת ישראל נ' מרון

בפני	כבוד השופט עמית פרייז
המבקשת/הנאשמת	אילנה מרון ע"י עו"ד לירן זילברמן
נגד	
המשיבה/המאשימה	מדינת ישראל ע"י שלוחת תביעות נתניה

החלטה

רקע

לפניי בקשה לביטול כתב אישום מחמת טענת "הגנה מן הצדק" שמהותה אכיפה בררנית.

כנגד הנאשמת הוגש כתב אישום המייחס לה עבירת גניבה.

עפ"י עובדות כתב האישום, הנאשמת נכנסה לסניף "סופר פארם" בנתניה, נטלה מוצרי איפור בשווי כולל של 509.50 ₪, נטרלה את זמזמי ההתראה מהמארזים, הכניסה את מוצרי האיפור לתיק הגב שברשותה ועברה את קו הקופות בסניף עד אשר נתפסה ע"י הקב"ט.

בטרם הגשת בקשה זו הנאשמת הגישה בקשה לעיכוב הליכים ליועמ"ש לממשלה אשר נדחתה.

טענות הצדדים

במסגרת הבקשה טוענת הנאשמת כי המאשימה נהגה עמה באופן מפלה בצורה קיצונית בעצם העמדתה לדין. את טענתה מבססת הנאשמת על סמך נתונים אשר התקבלו בעקבות פנייתה למשטרת ישראל - היחידה לתלונות הציבור, מכוח חוק חופש המידע.

במסגרת פנייתה, עתרה הנאשמת לקבל נתונים אודות תיקי חקירה שנפתחו לחשודים בגין גניבה מחנויות בין השנים 2012-2016, כאשר מדובר בתיק חקירה ראשון, החשוד הודה במיוחס לו במשטרה וערך הגניבה לא עלה על סך 1000 ₪.

בקשת הנאשמת נענתה באופן חלקי. לתשובת המשטרה צורפה טבלת נתונים לשנים 2012-2016 ברמה ארצית ומחוזית, בטבלה פורטו סה"כ תיקים ותיקי קטינים, מצב הטיפול בתיקים וסיבת סגירה. צוין כי הטבלה מתייחסת לחשודים אשר נפתח נגדם תיק חקירה ראשון בגין עבירת גניבה, ולא תיק חקירה ראשון בכלל. בתשובה הובהר כי לא ניתן לכמת בדרך ממוחשבת את ערך הרכוש שנגנב והאם החשוד הודה במיוחס לו במהלך חקירתו. נוכח העובדה כי לצורך העניין דרושה הקצאת משאבים בלתי סבירה נדחתה הבקשה באשר לערך הרכוש שנגנב והודיית החשוד.

בהתאם לאמור בבקשה, בטבלה מופיע כי בין השנים 2012-2016 נפתחו סה"כ 4458 תיקי חקירה בעבירות של גניבה מחנויות, כאשר מדובר בתיק ראשון שנפתח נגד החשוד בגין עבירת גניבה. מתוך סך התיקים הנ"ל 102 תיקים מצויים בחקירה/בהמתנה, 6 תיקים בהליכי סגירה, ותיק אחד ממתין להצמדה. 918 תיקים נסגרו מסיבות ראייתיות/משפטיות. מתוך 3431 התיקים שנותרו, 3237 תיקים נגנזו מחוסר עניין לציבור, בעוד שרק ב-194 תיקים הוחלט על העמדה לדין. לטענת ב"כ הנאשם הפערים נשמרים גם בחלוקה למחוזות, כשבמחוז מרכז 936 תיקים שנפתחו, החשודים הועמדו לדין ב-48 תיקים בלבד.

מהנתונים עולה כי 94.34% מתיקי החקירה הרלוונטיים נגנזו בעוד שב-5.66% מן המקרים חשודים הועמדו לדין.

לאור הנתונים המפורטים לעיל, טוענת הנאשמת כי הדין נאכף נגדה באופן בררני בעוד שרוב תיקי החקירה בנתונה נסגרים עקב חוסר עניין לציבור. הנאשמת טוענת כי אם תנתח את עניינם של 193 תיקי החקירה הנוספים בהם הועמדו חשודים לדין תגלה כי עניינה שונה מעניינם (למשל עבר פלילי או כתבי אישום נוספים).

המאשימה מתנגדת לבקשה, נוכח העובדה כי הנתונים אשר הוצגו אינם מתייחסים לערך הרכוש הגנוב. על מנת להוכיח את הטענה הייתה הנאשמת צריכה להצביע על גניבות רכוש בשווי הדומה לרכוש המופיע בכתב האישום.

עוד טוענת המאשימה כי עמדת היועמ"ש לממשלה כעולה מהחלטתו לדחות את הבקשה לעיכוב הליכים מצביעה באופן חד משמעי כי אין עסקינן בסטייה ממדיניות האכיפה בעבירות כגון העבירה המיוחסת לנאשמת.

בתשובת הנאשמת לתגובת המאשימה נכתב כי המאשימה קובעת את קבוצת השוויון על פי שווי המוצרים שנגנבו, אולם היא לא הציגה בתגובתה כל מדיניות סדורה באשר להגשת כתבי אישום בהקשר זה. לטענת הנאשמת נטל ההוכחה עבר אל המאשימה ועליה להוכיח כי עניינם של התיקים אשר נגנזו שונה מעניינה של הנאשמת.

ככל שלא יוחלט לבטל את כתב האישום מחמת "הגנה מן הצדק" רק על סמך הנתונים שצורפו לבקשה, עותרת המבקשת כי בטרם מתן החלטה יורה בית המשפט לתביעה להעביר לעיון ההגנה את כל 3237 התיקים שנגנזו בעילה של חוסר עניין לציבור תוך הצגת נתוני אמת בדבר שווי הגניבה בכל אחד מהם.

דין והכרעה

בבג"ץ 6396/96 זקין נ' ראש עיריית באר-שבע הוגדרה אכיפה בררנית באופן הבא: "אכיפה בררנית היא אכיפה הפוגעת בשוויון במובן זה שהיא מבדילה לצורך אכיפה בין בני אדם דומים או בין מצבים דומים לשם השגת מטרה פסולה, או על יסוד שיקול זר או מתוך שרירות גרידא".

עוד נקבע בבג"ץ זקין כי הגשת כתב אישום, ככל פעולה של רשות מנהלית נהנית מחזקת חוקיות המנהל, ומי שטוען כנגד החלטת הרשות המנהלית עליו מוטל הנטל להפריך את החזקה.

בע"פ 8551/11 סלכגי נ' מדינת ישראל קבע בית המשפט העליון כי לצורך בחינת טענת האכיפה הבררנית יש להתייחס לשלוש שאלות:

שאלה ראשונה - מהי קבוצת השוויון אליה משתייך הטוען לאכיפה בררנית.

שאלה שנייה - באותם מקרים בהם הרשויות לא אוכפות הדין בכלל או לפחות לא באותה מידה כלפי כל מי שנמנה עם אותה קבוצת שוויון - כיצד יש לאבחן מצבים של אכיפה בררנית פסולה ממצבים רגילים ולגיטימיים של אכיפה חלקית מטעמים של מגבלת משאבים וסדרי עדיפויות.

שאלה שלישית - מהו הנטל הראייתי המוטל על הטוען לאכיפה בררנית.

בהקשר ליחס בין השאלות נקבע:

"יודגש כי שלוש השאלות שהוצגו הן נפרדות, אך בחינתן צריכה להתקיים בזיקה הדוקה זו לזו. כך למשל, אי בהירות עובדתית עלולה להקשות על שרטוטן של קבוצות השוויון. כמו כן, גם כאשר ניתן לקבוע שאנשים שונים נמנים על אותה קבוצת שוויון, הבדלים מסוימים בנסיבותיהם יכולים להשפיע על קביעת סדרי עדיפויות באכיפה במסגרת השלב השני של הבדיקה. הכרעה המתקבלת ביחס לאחת מהשאלות עשויה איפוא להשפיע על המשך הדיון".

בענייננו, נראה כי השאלה העיקרית הינה השאלה הראשונה, משמע מהי קבוצת השוויון. לעניין זה יאמר כי כדי ליצור קבוצת שוויון אין כל מקום לחתור לאיתור מקרים זהים או דומים למקרה הנדון, אך מנגד אין להסתפק בעבירה עצמה, בוודאי כאשר מדובר בעבירות נפוצות כעבירות גניבה. לענייננו, לטעמי ניתן להסתפק ביצירת קבוצת משנה בתוך עבירות הגניבה, שמהותה גניבה מחנויות, ואולי אף לחדד יותר וליצור קבוצת משנה של גניבה מחנויות כאשר העברין נתפס בכף, בכדי לקיים עקרונות אלה, כאשר אבחנה נוספת לפי שווי הרכוש שנגנב, הינו מרחיק לכת, וזאת משני טעמים.

הטעם הראשון הינו שקביעת קבוצות שונות נוכח קריטריון מספרי, היכול להכיל מספר רב מאד של מספרים, עשויה להביא לעיוותים כשמדובר בסכומים הקרובים לקו הגבול המספרי בין הקבוצות. אם לצורך הדוגמא בלבד קיים קו גבול של 1,000 שקלים בין קבוצת משנה אחת לאחרת, התוצאה תהיה הבדל בין מי שגנב מחנות בשווי של 1,001 שקלים

לבין מי שעשה כן בשווי של 999 שקלים.

הטעם השני הוא שעבירת הגניבה מחנות כוללת מימדים נוספים מלבד שווי הגניבה, וזאת אף מעבר למימד של עבר פלילי בעבירות גניבה שעלה כקריטריון בשרטוט קבוצת השוויון, בשים לב לנתונים שהעבירה המאשימה לנאשמת. למשל, קיים שוני מהותי בין אדם הגונב מצרכים שייעודם קיום, אל מול אדם הגונב מוצרי מותרות. שוני אפשרי נוסף נוגע למניע לגניבה, שכן יש הגונב מתוך הישרדות, יש הגונב מתוך חסכון כספי, ויש הגונב מתוך רצון למכור ולהרוויח. בנוסף, יש לבחון האם קיים תחכום בביצוע הגניבה. בנוסף, האם הגניבה בוצעה בצוותא חדא. בנוסף, האם לאחר תפיסת העברין בכף נעשה ניסיון להימלט מהמקום, עם או בלי הרכוש הגנוב. כמובן שניתן להעלות על הדעת מימדים נוספים.

הנה כי כן, נראה שאין כל מקום לשרטוט קבוצת שוויון המתבטאת בכך שמדובר בעבירת גניבה מחנות, על ידי חשוד שאין לו עבר פלילי בעבירות גניבה, ושווי הגניבה הינו עד 1000 ₪, כפי שמבקש בא כוח הנאשמת. אלא, להפעיל שיקול דעת על פי כלל מימדי העבירה, וזאת יש לעשות טרם העמדה לדין, ולאחריה בביקורת בית המשפט על כך. מטעם זה, אין מקום, על סמך הסטטיסטיקה שהובאה, לקביעה שהנאשמת הופלתה לרעה לעומת חשודים רבים שתיקם נסגר בעבירת גניבה מחנות ללא עבר בעבירות גניבה. בנוסף, אין גם מקום לבחינה הסטטיסטית הנוספת אותה מבקש לבצע בא כוח הנאשמת, המוכן אף להקדיש מזמנו וממרכו לבחינת כלל המקרים והשוואתם זה לזה, כפי שעולה מבקשתו החליפית.

חלף זאת, אבחן את שאלת האכיפה הבררנית במקרה שבפניי בשים לב לכלל מימדי העבירה שעלו במקרה זה.

שווי הגניבה אמנם אינו גבוה, אך נאשמים לא מעטים באו בפני בית משפט זה בגין גניבה מחנות בשווי דומה, ואף נמוך מכך, כך שעניינה של הנאשמת אינו יוצא דופן בעניין זה.

כך הם פני הדברים בעניין העדר עבר פלילי כלל לנאשמת (כך להבנתי), שכן נאשמים לא מעטים באו בפני בית משפט זה בגין גניבה מחנות, ללא עבר פלילי כלל.

לעומת זאת, אין המדובר כאן בגניבת מוצרי קיום, אלא מוצרי מותרות, כאשר יובהר כי נאשמים שגנבו מוצרי קיום, בדגש על מוצרי מזון, באו גם באו בפני בית משפט זה.

בנוסף, קיים מימד של תחכום מסוים, המתבטא בכך שהנאשמת נטרלה את זמזמי ההתראה של המוצרים שגנבה, התנהלות לא שגרתית לחומרא בתיקים כגון דא, כפי שבאו בפני בית משפט זה.

הנאשמת נתפסה בכף, ולא פעלה, לפחות כפי הידוע, להימלט מהמקום לאחר מכן, אך כך הם פני הדברים ברוב רובם של המקרים שבאו בפני בית משפט זה.

הנאשמת פעלה לבדה, אך גם בהיבט זה אין היא שונה מנאשמים לא מעטים שבאו בפני בית משפט זה.

בחינה כאמור מגלה שלא מדובר במקרה שבהשוואה למקרים שבאו בפני בית משפט זה מעורר תחושה ברורה של הפליית הנאשמת לעומת אחרים בעצם העמדתה לדין. להיפך, הרושם הוא שבמכלול הנתונים שבאו בפניי, עניינה של הנאשמת חמור יותר מנאשמים אחרים לא מעטים שבאו בפני בית משפט זה, ובאשר אלה הועמדו לדין, בוודאי שמוצדק שגם הנאשמת תעמוד לדין.

נוכח כל האמור מסקנתי הינה כי הנאשמת לא עמדה בנטל להוכחת אכיפה בררנית. על כן, הבקשה נדחית.

המזכירות תעביר בהקדם הניתן את ההחלטה לבאי כוח צדדים.

ניתנה היום, כ"ד סיוון תשע"ז, 18 יוני 2017, בהעדר הצדדים.